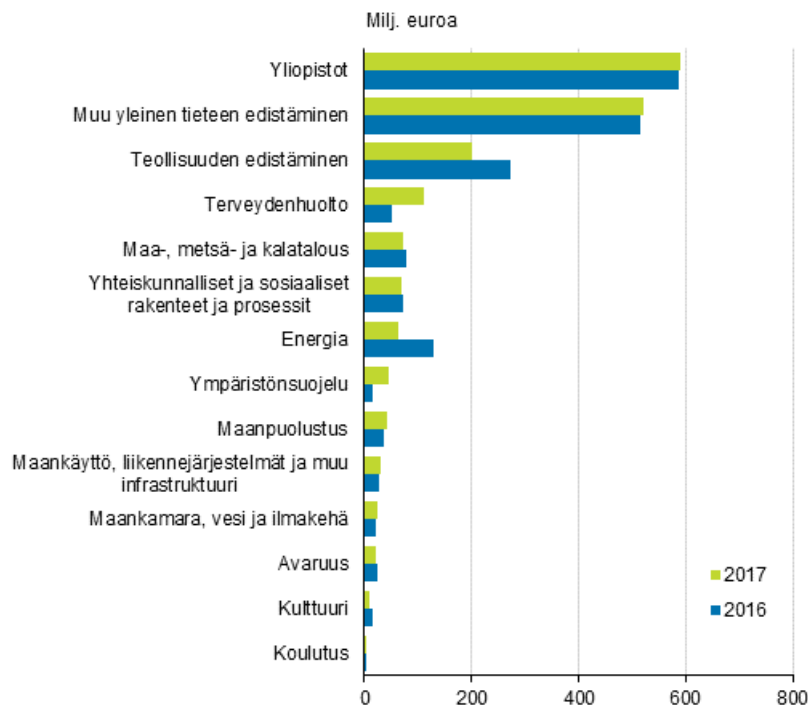

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2017

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus laskee entisestään vuoden 2017 talousarviossa

Tutkimus ja kehittämistoimintaan kohdistuvat määrärahat vähenevät vuoden 2017 talousarviossa noin 48 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Kokonaisuudessaan valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus on vuoden 2017 talousarviossa 1 797,5 miljoonaa euroa. Julkisen tutkimusrahoituksen osuus bruttokansantuotteesta laskee arviolta 0,82 prosenttiin.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoiteluokan mukaan 2016–2017

Yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan suurin osa tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta kohdistuu yliopistojen tutkimusrahoitukseen sekä yleiseen tieteen edistämiseen, joka koostuu lähinnä Suomen

Akatemian rahoituksesta. Teollisuuden edistämiseen kohdennetaan noin 70 miljoonaa euroa vähemmän tutkimus- ja kehittämisrahoitusta kuin vuotta aiemmin. Sen sijaan terveydenhuollon tutkimusrahoitukseen panostetaan aiempaa enemmän, terveydenhuollon tutkimukseen kohdistuvan tutkimus- ja kehittämisrahoituksen kasvaessa noin 60 miljoonalla eurolla edellisvuoden talousarvion määrärahoista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön t&k-rahoitus on vuoden 2017 talousarviossa 1 123,3 miljoonaa euroa, jossa kasvua on noin 11 miljoonaa euroa vuoden takaisista määrärahoista. Työ- ja elinkeinoministeriön tutkimus- ja kehittämisrahoitus laskee 429,1 miljoonaan euroon vuoden 2017 talousarviossa. TEM:in rahoitus laskee noin 60 miljoonalla eurolla lähinnä innovaatorahoituskeskus Tekesin tutkimusrahoituksen vähentymisen johdosta. Sosiaali- ja terveysministeriön tutkimus- ja kehittämisrahoitus taas kasvaa 5,5 miljoonalla eurolla yhteensä 75,4 miljoonaan euroon.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus 2017

	T&k-rahoitus, milj. €	Osuus t&k-rahoituksesta, %	Muutos vuodesta 2016, milj. €	Reaalimuutos vuodesta 2016, %
T&k-rahoitus yhteensä	1 797,5	100,0	-47,9	-2,5
Merkittävimmät hallinnonalat				
Opetus- ja kulttuuriministeriö	1 123,3	62,5	11,0	1,1
Työ- ja elinkeinoministeriö	429,1	23,9	-59,7	-12,1
Maa- ja metsätalousministeriö	70,0	3,9	-2,3	-3,2
Sosiaali- ja terveysministeriö	75,4	4,2	5,5	8,0
Organisaation mukaan				
Yliopistot	587,1	32,7	1,6	0,4
Tekes – Innovaatorahoituskeskus	322,2	17,9	-58,9	-15,4
Suomen Akatemia	449,5	25,0	10,5	2,5
Valtion tutkimuslaitokset	195,2	10,9	-1,9	-0,9
Muu tutkimusrahoitus	228,5	12,7	0,8	0,4
Yliopistolliset keskussairaalat	15,0	0,8	0,0	0,1

Sisällys

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2017	4
1. Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen suuntaviivat.....	4
2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen yleinen kehitys.....	4
3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus hallinnonaloittain.....	4
4. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaatioittain.....	5
5. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan.....	5
6. Kansainvälisesti koordinoitun t&k-toiminnan rahoitus.....	6
7. Valtion tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehittämistoiminta.....	6

Taulukot

Taulukko 1. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja sen osuus valtion menoista vuosina 2016 ja 2017.....	4
---	---

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Valtion kokonaismenojen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen kehitys vuosina 2001-2017.....	8
Liitetaulukko 2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja kokonaismenot hallinnonaloittain vuosina 2016 ja 2017	8
Liitetaulukko 3. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2016 ja 2017	9
Liitetaulukko 4. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteinen tutkimustoiminta vuosina 2016 ja 2017.....	10
Liitetaulukko 5. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteinen tutkimustoiminta ja kokonaistutkimusrahoitus vuonna 2017.....	10
Liitetaulukko 6. Tutkimuslaitosten osuus eräiden hallinnonalojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista vuonna 2017.....	11
Liitetaulukko 7. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2007-2017.....	11
Liitetaulukko 8. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaation mukaan vuosina 2007-2017.....	11
Liitetaulukko 9. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2015-2017.....	12

Kuviot

Kuvio 1. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus jakavan organisaation mukaan vuosina 2016-2017	5
---	---

Laatuseloste: Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2017	13
---	----

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2017

1. Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen suuntaviivat

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan (t&k) julkisella rahoituksella luodaan edellytyksiä talouden ja elinkeinorakenteen uudistumiselle. Tärkein peruste julkisrahoitteiselle t&k:lle on sen huomattavat yhteiskunnalliset ja taloudelliset ulkoisvaikutukset. Tutkimus- ja innovaatiopolitiikalla (t&i) taas vahvistetaan kansainvälistä kilpailukykyä, kansalaisten hyvinvointia ja ympäristöllisesti kestävä kasvun edellytyksiä. Tavoitteena on varmistaa tutkimus- ja kehittämisrahoituksen riittävyys taloutta ja työllisyyttä pitkäjänteisesti edistävissä tärkeimmässä kohteissa ja toimissa.

Tutkimus- ja innovaatiopolitiikan toimia ohjaavat hallitusohjelma ja sen kärkihankkeet sekä tutkimus- ja innovaationeuvoston linjaus¹⁾ vuosille 2015–2020. Hallituskauden keskeinen tavoite on kääntää tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus jälleen nousuun. Muun muassa korkeakoulujen rakenteellista ja toiminnallista uudistamista ja vahvuusaloilleen profiloitumista vauhditetaan. Myös valtion tutkimuslaitosjärjestelmän ja t&k-rahoituksen uudistamista jatketaan valtioneuvoston linjausten mukaisesti.

Tutkimuksen infrastruktuurien kehittämiseksi ja EU:n yhteisiin tutkimusinfrastruktuureihin osallistumiseksi toteutetaan kansallista strategiaa ja tiekarttaa (v. 2014–2020). Terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategiaa ja tätä tukevaa tiekarttaa toteutetaan monien hallinnonalojen sekä yksityisten ja julkisten toimijoiden yhteistyönä.

2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen yleinen kehitys

Rahoitustilanne jatkuu haastavana, ja hallitus on joutunut sopeuttamaan t&i-toimintaa julkisen talouden reunaehtoihin. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan määrärahojen myöntämisvaltuuksien kokonaissumma on vuoden 2017 talousarviossa yhteensä 1 797,5 miljoonaa euroa. Laskua määrärahoissa on noin 48 miljoonaa euroa vuoden 2016 talousarvioon, mikä tarkoittaa 2,6 prosentin nimellistä ja 2,5 prosentin reaalista vähennystä. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitetun rahoituksen osuus valtion kokonaismenoista ilman valtionvelan hoitokustannuksia on 3,3 prosenttia.

Taulukko 1. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja sen osuus valtion menoista vuosina 2016 ja 2017

	Milj. €	Milj. €	Muutos %		
	2016	2017	Milj. €	Nimellinen	Reaalinen
Tutkimusrahoitus yhteensä	1 845,4	1 797,5	-47,9	-2,6	-2,5
Valtion menot yhteensä	54 090,4	55 236,5	1 146,1	2,1	1,6
Valtion menot ilman valtionvelan kustannuksia	52 517,3	53 929,0	1 411,7	2,7	2,2
Tutkimusrahoituksen osuus valtion menoista ilman valtionvelan kustannuksia	3,5	3,3			

Julkisen t&k-rahoituksen bruttokansantuoteosuus vuonna 2017 on arviolta²⁾ 0,82 prosenttia. Laskusta huolimatta bruttokansantuoteosuus on 1990-luvun alusta lähtien pysytellyt kansainvälisesti vertaillen suhteellisen korkealla tasolla. EU:n ja OECD-maiden bkt-osuus on tyypillisesti liikkunut 0,70 tuntumassa.

3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus hallinnonaloittain

Hallinnonaloista eniten tutkimus- ja kehittämistoimintaa rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriössä, yhteensä 1 123,3 miljoonalla eurolla. Opetus- ja kulttuuriministeriön tutkimusrahoitus kasvoi 11 miljoonalla eurolla edellisvuodesta lähinnä Suomen Akatemian myöntövaltuuksien (määrärahojen) lisäyksestä johtuen. Opetus- ja kulttuuriministeriön tutkimusrahoitus vastaa yli 60 prosenttia koko valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta. Muista t&k-rahoituksen kannalta merkittävistä hallinnonaloista työ- ja

1) Uudistuva Suomi: tutkimus- ja innovaatiopolitiikan suunta 2015–2020. Tutkimus- ja innovaationeuvosto 5.11.2014.

2) Bkt 2016 ja 2017 valtiovarainministeriön ennusteita.

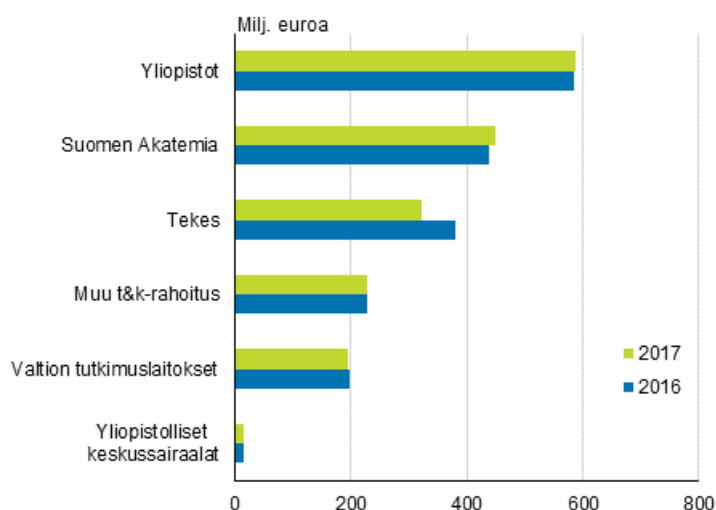
elinkeinoministeriön tutkimus- ja kehittämisrahoitus laskee lähes 60 miljoonalla eurolla, maa- ja metsätalousministeriön t&k-rahoitus laskee 2,3 miljoonalla eurolla ja sosiaali- ja terveysministeriön tutkimus- ja kehittämisrahoitus kasvaa 5,5 miljoonalla eurolla vuoden 2017 talousarviossa.

Tutkimus- ja kehittämisrahoitusta eniten jakavat ministeriöt, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö, ovat myös t&k-intensiivisimmät ministeriöt. Opetus- ja kulttuuriministeriön menoista 16,6 prosenttia ja työ- ja elinkeinoministeriön menoista 14,7 prosenttia kohdistuu tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Keskimääräinen hallinnonalojen t&k-intensiteetti vuonna 2017 on 3,3. Alhaisimmat t&k-intensiteetit ovat valtiovarainministeriöllä ja sisäministeriöllä.

4. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaatioittain

Tekesin tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitettava rahoitus laskee 16 prosenttia vuoden takaisesta talousarviosta. Vuoden 2017 talousarviossa entistä suurempi osa Tekesin rahoituksesta kohdistuu muuhun kun t&k-toimintaan. Tekesin t&k-rahoitus laskee noin 322 miljoonaan euroon vuonna 2017. Suomen Akatemian jakama tutkimus- ja kehittämisrahoitus sen sijaan kasvaa 10,5 miljoonalla eurolla. Muiden organisaatioiden rahoitus pysyttelee suunnilleen samalla tasolla edellisvuoteen nähden.

Kuvio 1. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus jakavan organisaation mukaan vuosina 2016-2017

Yliopistojen tutkimustoimintaa rahoitetaan 587,1 miljoonalla eurolla. Yliopistojen osuus valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan koko rahoituksesta on suurin, noin kolmasosa. Tekesin osuus rahoituksesta on noin 18 prosenttia, ja Suomen Akatemian 25 prosenttia. Valtion tutkimuslaitosten osuus on 11 prosenttia ja muun hallinnon jakaman rahoituksen osuus on 13 prosenttia. Yliopistollisen keskussairaaloitten osuus rahoituksesta on organisaatioista pienin, hieman alle prosentin, joka vastaa 15 miljoonaa euroa valtion talousarviossa.

5. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan

Suurin osa valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta kohdistuu yleiseen tieteen edistämiseen ja erityisesti yliopistojen tutkimusrahoitukseen. Teollisuuden edistämisen tavoiteluokkaan kohdistuu seuraavaksi suurin osa valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta, joka vuoden 2017 talousarviossa oli 201,1 miljoonaa euroa. Teollisuuden edistämiseen kohdistuva tutkimusrahoitus väheni noin 70 miljoonalla eurolla vuoden takaisesta. Myös energian tutkimus- ja kehittämisrahoitus väheni lähes puoleen edellisvuodesta, 61,7 miljoonaan euroon.

Panostukset terveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tutkimukseen kasvoivat erityisesti vuoden 2017 talousarviossa. Terveydenhuollon tavoiteluokkaan kuuluva t&k-rahoitus kasvoi vuoden 2017 talousarviossa lähes 110 miljoonaan euroon edellisvuoden 50 miljoonasta eurosta. Muun muassa SOTE-uudistuksen ja

hallituksen kärkihankkeiden odotetaan kasvattavan terveydenhuollon tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitusta. Myös ympäristönsuojelun tutkimus- ja kehittämisrahoitus kasvaa vuoden takaisesta 44,9 miljoonaan euroon, joka selittyy muun muassa cleantech-alueeseen panostamisella.

Yhteiskunnalliset ja sosiaaliset rakenteet ja prosessit tavoiteluokan rahoitus laskee edellisvuodesta noin kolme prosenttia 68,8 miljoonaan euroon. Tavoiteluokkaan kuuluu monenlaista tutkimusta, muun muassa talouspoliittista tutkimusta, tasa-arvotutkimusta, alueiden ja elinympäristöjen kehittämistä, konfliktien tutkimusta, kuluttajatutkimusta, hyvinvointipalvelujen kehittämiseen liittyviä hankkeita, kestävää kehitystä ja tulevaisuuden tutkimusta.

6. Kansainvälisesti koordinoitun t&k-toiminnan rahoitus

Kansainvälisille tutkimusorganisaatioille tai t&k-ohjelmiin³⁾ suuntautuva tutkimus- ja kehittämisrahoitus on valtion vuoden 2017 talousarvossa 86,2 miljoonaa euroa. Valtion rahoituksen määrä kansainvälisesti koordinoituun tutkimus- ja kehittämistöintään laski 5,1 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Euroopan laajuisiin maiden välisiin t&k-ohjelmiin kuten esimerkiksi Euroopan avaruusjärjestö ESA:n ja EU H2020:n puitteissa tapahtuvaan t&k-toimintaan kohdennetaan 52,3 miljoonaa euroa. Eurooppalaiset kansainväliset tutkimusorganisaatiot, kuten Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskus CERN, saavat valtion budjetista tutkimusrahoitusta 18,8 miljoonaa euroa. Reilut kymmenen miljoonaa euroa suuntautuu kahden- tai monenkeskisiin EU-maiden hallitusten välisiin t&k-ohjelmiin, joihin lukeutuu muun muassa yhteispohjoismainen tutkimusrahoitus. Yhteensä nämä 81,2 miljoonaa euroa toteuttavat ns. eurooppalainen tutkimusalue ERA –käsitettä, jonka tavoitteena on kehittää EU-valtioiden tiettyjen teknologioiden tutkimusta kansallisvaltiopohjaisesta koko Euroopan laajuiseksi. Loput 5 miljoonaa euroa kohdistuvat muille kansainvälisille toimijoille kohteisiin, joilla ei ole ERA-ulottuvuutta. Valtion rahoituksen määrä kansainvälisesti koordinoituun tutkimus- ja kehittämistöimintään on viime vuosina pysytellyt suunnilleen samalla tasolla.

7. Valtion tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehittämistöiminta

Valtion tutkimuslaitosten⁴⁾ ensisijainen tehtävä on hankkia, tuottaa ja välittää tietoa poliittisen päätöksenteon pohjaksi ja yhteiskunnan kehittämiseksi. Tutkimustehtävien lisäksi laitoksilla on vaihtelevassa määrin erilaisia asiantuntija-, valvonta-, koulutus-, neuvonta- ja muita viranomaistehtäviä, maksullista ja muuta palvelutoimintaa jne. Tutkimuslaitokset tuottavat palveluita horisontaalisesti useille eri hallinnonaloille ja muulle julkiselle sektorille, sekä myös yrityksille ja kolmannen sektorin toimijoille.

Talousarvion määrärahojen (ml. valtionavut) ohella tutkimuslaitoksissa tehtävää tutkimus- ja kehittämistöimintaa rahoitetaan ulkopuolisella rahoituksella, joka koostuu maksullisen palvelutoiminnan tuloista sekä muualta kuin laitoksen omilta budjettiluvuilta tulevasta rahoituksesta. Ulkopuolinen rahoitus tulee pääosin kilpailutusta useista lähteistä sekä kotimaiselta julkiselta että yksityiseltä sektorilta ja kansainvälisistä lähteistä. Sen määrä perustuu laitosten tulostavoitteisiin ja on siten arvioitu.

Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteinen tutkimus- ja kehittämistöiminta

Tutkimuslaitosten omien hallinnonalojensa budjeteista saama t&k-rahoituksen kokonaismäärä vuodelle 2017 oli 195,2 miljoonaa euroa. Budjettirahoituksen kokonaissumma laski vain hieman edellisen vuoden talousarviosta. Tutkimuslaitoksista eniten tutkimusrahoitusta valtiolta saivat Luonnonvarakeskus LUKE ja Teknologian tutkimuskeskus VTT, joiden molempien rahoitus laski vuoden takaisesta talousarviosta.

Tutkimuslaitosten kokonaistutkimusrahoitus ja EU-rahoitus

Tutkimuslaitosten t&k-rahoituksen kokonaismääräksi (budjettirahoitus ja ulkopuolinen rahoitus) muodostuu 463,8 miljoonaa euroa, joka on 7,5 miljoonaa enemmän kuin vuotta aiemmin. Ulkopuolisen rahoituksen osuus nousi 57,9 prosenttiin tutkimuslaitosten kokonaistrahoituksesta. Eniten ulkopuolista rahoitusta sai Teknologian tutkimuskeskus VTT, jonka ulkopuolinen rahoitusosuus on lähes 70 prosenttia.

3) Ohjelmat tai organisaatiot joissa tutkimus ja kehittäminen (t&k) on pääasiallinen toiminta.

4) Ml. voittoa tavoittelematon valtion erityistehtävayhtiö VTT Oy.

Tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehittämistoiminnan kokonaisrahoituksesta 268,6 miljoonaa euroa on valtion budjetin ulkopuolista rahoitusta. Ulkopuolisen rahoituksen määrä kasvoi 9,4 miljoonaa euroa vuoden takaisesta talousarviosta. Tutkimuslaitokset arvelevat saavansa EU:lta tutkimusrahoitusta yhteensä 52,1 miljoonaa euroa, josta VTT:n osuus on 33 miljoonaa euroa.

Tutkimuslaitosten t&k-rahoitus hallinnonaloittain

Hallinnonalojen tutkimusintensiivisyyttä voidaan varsinaisen t&k-toiminnan rahoitusosuuden ohella arvioida myös, sillä kuinka merkittävä rooli tutkimuslaitoksilla on kunkin hallinnonalan toiminnassa. Yliopistojen ja opetusministeriön hallinnonalojen yhteiskunnallinen rooli tieteen ja tutkimuksen kentällä on laadullisesti erilainen eivätkä ne siten ole mukana vertailussa.

Tutkimustoiminnan kannalta keskeisten hallinnonalojen t&k-varoista keskimäärin hieman yli kolmannes (vuonna 2017 noin 34 prosenttia) käytetään niiden tutkimuslaitoksissa. Hallinnonaloista maa- ja metsätalousministeriö on tutkimusintensiivisin, tutkimuslaitosten rahoitusosuuden ollen 74,7 prosenttia hallinnonalan t&k-rahoituksesta. Pienin tutkimusintensiiteetti on työ- ja elinkeinoministeriöllä, jonka tutkimuslaitokset saivat hieman alle 20 prosenttia hallinnonalan t&k-rahoituksesta. Suurin osa työ- ja elinkeinoministeriön tutkimusrahoituksesta on Tekes-rahaa.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Valtion kokonaismenojen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen kehitys vuosina 2001-2017

Vuosi	Valtion menot / T&k-rahoitus						
	Valtion menot (milj. €)	Valtion menot ilman velkaa (milj. €)	T&k-rahoitus (milj. €)	T&k-rahoituksen osuus valtion menoista, % ¹⁾	Valtion menot, reaali muutos, %	Valtion menot ilman velkaa, reaali muutos, %	T&k-rahoitus, reaali muutos, %
2001	36 072,0	29 672,0	1 352,4	4,6	-9,2	2,1	0,7
2002	35 511,0	30 877,0	1 388,7	4,5	-4,1	1,4	-0,3
2003	36 897,0	32 244,0	1 452,8	4,5	1,6	2,1	1,6
2004	36 320,0	33 939,0	1 535,1	4,5	-3,8	2,9	3,1
2005	41 247,0	35 204,0	1 614,1	4,6	11,7	2,0	2,3
2006	40 871,0	37 124,0	1 694,3	4,6	-2,7	3,5	2,5
2007	43 251,9	37 986,6	1 739,6	4,6	3,1	-0,3	0,1
2008	44 923,0	41 277,0	1 813,8	4,4	-0,6	4,0	-1,1
2009	46 897,0	45 025,0	1 928,4	4,3	2,3	6,9	2,2
2010	49 880,0	48 013,0	2 065,3	4,3	4,8	5,0	5,2
2011	50 382,0	48 475,0	2 071,7	4,3	-2,0	-2,0	-2,6
2012	53 446,0	51 582,0	2 064,2	4,0	2,8	3,1	-3,4
2013	54 587,0	52 850,0	2 017,9	3,8	0,4	0,8	-4,1
2014	54 234,0	52 520,7	2 001,6	3,8	-1,9	-1,9	-2,9
2015	53 700,0	52 169,9	2 001,6	3,8	-1,3	-1,0	-1,1
2016	54 090,4	52 517,3	1 845,4	3,5	0,4	0,4	-8,9
2017	55 236,5	53 929,0	1 797,5	3,3	1,6	2,2	-2,5

1) osuus valtion menoista ilman valtionvelan kustannuksia

Liitetaulukko 2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja kokonaismenot hallinnonaloittain vuosina 2016 ja 2017

Hallinnonala	T&k-rahoitus / valtion menot								
	Tutkimus- ja kehittämisrahoitus, milj. €			Hallinnonalan menot, milj. €			T&k-rahoitus hallinnonalan menoista, osuus %		
	2016	2017	Muutos	2016	2017	Muutos	2016	2017	Muutos
Eduskunta	3,6	3,6	0,0	172,7	180,0	7,3	2,1	2,0	-0,1
Valtioneuvoston kanslia	10,7	10,7	0,0	207,5	210,4	2,9	5,1	5,1	-0,1
Ulkoasiainministeriö	9,9	7,4	-2,5	1 048,1	1 066,9	18,8	0,9	0,7	-0,3
Oikeusministeriö	1,4	1,2	-0,2	906,1	915,8	9,7	0,2	0,1	0,0
Sisäministeriö	0,2	0,3	0,1	1 331,0	1 508,2	177,2	0,0	0,0	0,0
Puolustusministeriö	34,7	40,9	6,2	2 886,0	2 824,1	-61,9	1,2	1,4	0,2
Valtiovarainministeriö	5,6	5,1	-0,5	17 527,0	16 967,3	-559,7	0,0	0,0	0,0
Opetus- ja kulttuuriministeriö	1 112,3	1 123,3	11,0	6 770,2	6 772,8	2,6	16,4	16,6	0,2
Maa- ja metsätalousministeriö	72,4	70,0	-2,3	2 567,3	2 545,2	-22,1	2,8	2,8	-0,1
Liikenne- ja viestintäministeriö	24,4	19,5	-5,0	2 932,3	3 235,9	303,6	0,8	0,6	-0,2
Työ- ja elinkeinoministeriö	488,8	429,1	-59,7	2 873,7	2 928,1	54,4	17,0	14,7	-2,4
Sosiaali- ja terveysministeriö	69,9	75,4	5,5	13 083,4	14 580,5	1 497,1	0,5	0,5	0,0
Ympäristöministeriö	11,5	11,1	-0,5	198,8	180,1	-18,7	5,8	6,1	0,3
YHTEENSÄ¹⁾	1 845,4	1 797,5	-47,9	52 504,1	53 915,2	1 411,1	3,5	3,3	-0,2

1) Hallinnonalan menot yhteensä pl. valtionvelan kustannukset sekä Tasavallan Presidentin pääluokka

Liitetaulukko 3. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2016 ja 2017

Hallinnonala / organisaatio	T&k-rahoitus				
	Milj.€ / 2016	Milj.€ / 2017	Muutos 2016-2017 / Milj. €	Muutos 2016-2017 / Nim. %	Muutos 2016-2017 / Reaal. %
Opetus- ja kulttuuriministeriö	1 112,3	1 123,3	11,0	1,0	1,1
Yliopistot	585,5	587,1	1,6	0,3	0,4
Suomen Akatemia	439,0	449,5	10,5	2,4	2,5
Muu OKM	87,8	86,7	-1,1	-1,2	-1,1
Työ- ja elinkeinoministeriö	488,8	429,1	-59,7	-12,2	-12,1
Tekes TEM	381,1	322,2	-58,9	-15,5	-15,4
Tutkimuslaitokset TEM	86,3	84,9	-1,4	-1,6	-1,5
Muu TEM	21,4	22,0	0,6	2,6	2,7
Sosiaali- ja terveysministeriö	69,9	75,4	5,5	7,9	8,0
Tutkimuslaitokset STM	25,9	32,5	6,6	25,6	25,7
Yliopistolliset keskussairaalat	15,0	15,0	0,0	0,0	0,1
Muu STM	29,0	27,9	-1,1	-3,9	-3,8
Maa- ja metsätalousministeriö	72,4	70,0	-2,3	-3,2	-3,2
Tutkimuslaitokset MMM	57,1	52,3	-4,8	-8,4	-8,3
Muu MMM	15,3	17,7	2,4	15,9	16,1
Puolustusministeriö	34,7	40,9	6,2	17,9	18,0
Liikenne- ja viestintäministeriö	24,4	19,5	-5,0	-20,4	-20,3
Tutkimuslaitos LVM	14,2	13,2	-1,0	-7,1	-7,0
Muu LVM	10,2	6,3	-4,0	-38,9	-38,8
Ympäristöministeriö	11,5	11,1	-0,5	-4,1	-4,0
Tutkimuslaitos YM	6,5	5,9	-0,6	-8,7	-8,6
Muu YM	5,1	5,2	0,1	1,6	1,7
Ulkoasiainministeriö	9,9	7,4	-2,5	-25,2	-25,1
Valtiovarainministeriö	5,6	5,1	-0,5	-8,4	-8,3
Tutkimuslaitos VM	3,7	3,1	-0,6	-17,1	-17,0
Muu VM	1,9	2,0	0,2	9,3	9,4
Eduskunta	3,6	3,6	0,0	0,4	0,5
Oikeusministeriö	1,4	1,2	-0,2	-14,9	-14,8
Sisäministeriö	0,2	0,3	0,1	25,0	25,1
Valtioneuvoston kanslia	10,7	10,7	0,0	0,0	0,1
YHTEENSÄ	1 845,4	1 797,5	-47,9	-2,6	-2,5

Liitetaulukko 4. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteinen tutkimustoiminta vuosina 2016 ja 2017

Tutkimuslaitos	Milj. € / 2016	Milj. € / 2017	Muutos 2016-2017 / Milj. €	Muutos 2016-2017 / Nim. %	Muutos 2016-2017 / Reaal. %
Ulkopoliittinen instituutti	3,4	3,4	0,0	-0,4	-0,3
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	3,7	3,1	-0,6	-17,1	-17,0
Luonnonvarakeskus ¹⁾	54,4	48,0	-6,4	-11,8	-11,7
Elintarviketurvallisuusvirasto	0,7	0,8	0,1	8,7	8,8
Maanmittauslaitos ²⁾	2,0	3,5	1,6	79,5	79,7
Ilmatieteen laitos	14,2	13,2	-1,0	-7,1	-7,0
Geologian tutkimuskeskus	8,5	11,4	2,9	34,0	34,1
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	77,8	73,5	-4,3	-5,5	-5,4
Säteilyturvakeskus	2,6	2,5	-0,1	-3,8	-3,7
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos	16,3	22,2	5,9	36,3	36,4
Työterveyslaitos	7,0	7,9	0,9	12,9	13,0
Suomen ympäristökeskus	6,5	5,9	-0,6	-8,7	-8,6
YHTEENSÄ	197,1	195,2	-1,9	-0,9	-0,9

1) 2014 Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus + Metsäntutkimuslaitos + Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

2) 2014 Geodeettinen laitos

Liitetaulukko 5. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteinen tutkimustoiminta ja kokonaistutkimusrahoitus vuonna 2017

Tutkimuslaitos	Budjettirahoitus (milj. €)	Ulkopuolinen rahoitus yhteensä (milj. €)	Ulkopuolisen rahoitus osuus, %	EU-rahoitus (milj. €)	T&k-rahoitus yhteensä (milj. €)
Ulkopoliittinen instituutti	3,4	0,5	12,5	-	3,9
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	3,1	1,9	38,6	0,1	5,0
Luonnonvarakeskus	48,0	33,0	40,7	4,6	81,0
Elintarviketurvallisuusvirasto	0,8	0,6	42,9	0,2	1,4
Maanmittauslaitos	3,5	3,9	52,5	1,0	7,4
Ilmatieteen laitos	13,2	13,2	50,1	2,5	26,4
Geologian tutkimuskeskus	11,4	5,7	33,4	0,9	17,1
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	73,5	165,5	69,2	33,0	239,0
Säteilyturvakeskus	2,5	1,1	30,2	0,7	3,6
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos	22,2	19,1	46,2	3,2	41,3
Työterveyslaitos	7,9	9,0	53,3	2,8	16,9
Suomen ympäristökeskus	5,9	15,1	71,9	3,0	21,0
YHTEENSÄ	195,2	268,6	57,9	52,1	463,8

Liitetaulukko 6. Tutkimuslaitosten osuus eräiden hallinnonalojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista vuonna 2017

Hallinnonala	Tutkimusrahoitus, Milj. €	Tutkimuslaitokset, Milj. €	Tutkimuslaitokset, Osuus, %
Valtiovarainministeriö	5,1	3,1	60,5
Maa- ja metsätalousministeriö	70,0	52,3	74,7
Liikenne- ja viestintäministeriö	19,5	13,2	67,8
Työ- ja elinkeinoministeriö	429,1	84,9	19,8
Sosiaali- ja terveysministeriö	75,4	47,5	63,0
Ympäristöministeriö	11,1	5,9	53,3
YHTEENSÄ	610,2	206,9	33,9

1) Sosiaali- ja terveysministeriön tutkimuslaitoksiin sisältyvät myös yliopistolliset keskussairaalat, ympäristöministeriön hallinnonalalla huomioitu Suomen ympäristökeskus.

Liitetaulukko 7. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinonaloittain vuosina 2007-2017

Hallinnonala	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Eduskunta	2,1	3,1	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6	3,6	3,6
Valtioneuvoston kanslia	0,8	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	4,8	6,1	10,7	10,7
Ulkoasiainministeriö	8,9	10,5	14,3	9,2	13,2	11,8	14,1	14,2	15,2	9,9	7,4
Oikeusministeriö	1,9	2,1	1,9	2,1	2,1	3,2	4,2	3,8	2,0	1,4	1,2
Sisäministeriö	11,8	0,7	0,8	0,8	1,4	1,8	1,2	1,0	0,2	0,2	0,3
Puolustusministeriö	41,3	49,8	34,7	56,3	52,8	52,2	37,4	42,0	36,4	34,7	40,9
Valtiovarainministeriö	8,5	8,0	8,6	7,1	9,1	7,9	7,1	7,2	6,9	5,6	5,1
Opetus- ja kulttuuriministeriö	754,9	784,6	839,4	941,0	947,3	995,5	984,3	986,3	1 089,9	1 112,3	1 123,3
Maa ja metsätalousministeriö	101,9	99,5	101,7	98,7	96,2	98,1	95,0	93,9	94,9	72,4	70,0
Liikenne- ja viestintäministeriö	32,5	34,5	34,4	32,1	32,4	30,2	29,0	28,0	34,8	24,4	19,5
Kauppa- ja teollisuusministeriö	613,0	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Työ- ja elinkeinoministeriö	..	677,6	745,4	763,8	749,2	711,1	709,1	686,5	615,0	488,8	429,1
Sosiaali- ja terveysministeriö	125,8	125,6	121,4	130,9	143,4	127,6	116,7	115,8	82,4	69,9	75,4
Työministeriö	12,8	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Ympäristöministeriö	23,2	17,6	22,3	20,1	21,3	21,4	16,2	14,5	14,3	11,5	11,1
YHTEENSÄ	1 739,6	1 813,8	1 928,4	2 065,3	2 071,7	2 064,2	2 017,9	2001,6	2001,6	1 845,4	1 797,5

Liitetaulukko 8. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaation mukaan vuosina 2007-2017

Organisaatio	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yliopistot	448,9	452,2	490,0	513,5	555,7	583,2	573,6	578,9	578,0	585,5	587,1
Yliopistolliset keskussairaalat	48,7	48,7	40,0	40,0	40,0	36,0	31,0	31,3	21,7	15,0	15,0
Suomen Akatemia	276,6	298,0	311,2	385,4	351,5	325,0	334,5	322,7	415,5	439,0	449,5
Tekes	512,2	531,3	601,0	610,8	598,3	557,7	566,9	560,7	485,7	381,1	322,2
Valtion tutkimuslaitokset	289,0	286,1	302,2	297,6	304,0	307,1	291,9	276,4	257,9	197,1	195,2
Muu rahoitus	164,1	197,5	184,0	218,1	222,2	255,1	219,9	231,5	242,8	227,7	228,5
YHTEENSÄ	1 739,6	1 813,8	1 928,4	2 065,3	2 071,7	2 064,2	2 017,9	2001,6	2 001,6	1 845,4	1 797,5

Liitetaulukko 9. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2015-2017

Tavoiteluokka	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €		
	2015	2016	2017
Maa-, metsä- ja kalatalous	96,7	76,6	71,7
Teollisuuden edistäminen	332,4	271,1	201,1
Energia	177,5	129,3	61,7
Maankäyttö, liikennejärjestelmät ja muu infrastruktuuri ¹⁾	33,0	28,3	29,0
Maanpuolustus	37,3	35,5	41,7
Maankamara, vesi ja ilmakehä	24,6	21,5	22,7
Ympäristönsuojelu	22,1	16,1	44,9
Terveystieteiden tutkimus	71,5	50,0	109,7
Koulutus	6,7	3,1	3,1
Kulttuuri	29,1	16,4	10,3
Yhteiskunnalliset ja sosiaaliset rakenteet ja prosessit ²⁾	86,9	70,6	68,8
Muu yleinen tieteen edistäminen	480,0	516,3	522,1
Yliopistot	578,0	586,8	588,8
Avaruus	25,8	23,7	22,0
YHTEENSÄ	2 001,6	1 845,4	1 797,5

1) Sisältää aiemmat tavoiteluokat: Kuljetus ja tietoliikenne, Asunnot ja yhdyskunnat

2) Sisältää aiemmat tavoiteluokat: Muut yhteiskunnalliset tehtävät, Kansainväliset suhteet, Sosiaaliturva, Työelämä ja työolosuhteet

Laatuseloste: Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2017

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tuotteen tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Tilaston kohteena on valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja erityisesti sen kehitys vuodesta 2016 vuoteen 2017. Tilasto sisältää tietoja julkisen sektorin organisaatioille valtion talousarviossa myönnetystä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta. Suomessa tehtävän t&k-toiminnan rahoituksen ohella tilasto kattaa myös kansainvälisten tiedejärjestöjen, tutkimusorganisaatioiden ja t&k-ohjelmien rahoitusta. Euroopan unionin tutkimusohjelmien kansallisia rahoitusosuuksia varten talousarvioissa osoitetut varat eivät pääsääntöisesti sisälly laskelmiin. Myöskään epäsuora rahoitus, kuten tutkimus- ja kehittämistoiminnan verohelpotukset, ei sisälly tilastoon. Muuttujana on t&k-rahoituksen määrä. T&k-rahoitusta tarkastellaan hallinnonaloittain sekä organisaation ja tutkimuksen yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan.

Tietoja käyttävät Suomessa julkinen tiede- ja teknologiahallinto budjettisuunnittelun apuna sekä kansainvälisiä vertailutietoja kokoavat Eurostat, OECD ja UNESCO. T&k-tiedoilla on myös yleistä poliittista merkitystä arvioitaessa Suomen ja EU:n kilpailukykyä suhteessa muihin alueisiin.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla (t&k) tarkoitetaan systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusien sovellusten löytämiseksi. Kriteerinä on, että toiminnan tavoitteena on jotain oleellisesti uutta. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan sisällytetään perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksella tarkoitetaan valtion talousarviossa tutkimus- ja kehittämistoimintaan kohdennettuja määrärahoja ja myöntämisvaltuuksia eli aikeita käyttää rahaa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkiseen rahoitukseen sisältyvät valtion virastojen ja laitosten käyttöön kohdennetut t&k-varat sekä valtionavut. Valtion liikelaitosten ja kuntien kehittämistyö ei ole laskelmissa mukana.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen tutkimuksen yhteiskuntapoliittisen (sosioekonomisen) tavoitteen mukaisessa jaottelussa on kyselylomakkeessa tilastovuodesta 2008 alkaen ollut käytössä Eurostatin kansainvälinen NABS-luokitus (*Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets, rev. 2007*). Ennen vuotta 2016 tietojen taulukoinnissa ja julkistuksessa on käytetty pohjoismaista Nordforsk-luokitukseen perustuvaa jaottelua, jonka mukaiset tiedot ovat muunnettavissa vastaamaan NABS-luokitusta. Vuodesta 2016 alkaen Nordforsk-luokitteluun perustuvat tarkentavat luokat on poistettu käytöstä.

Tiedot kerää ja tilaston laatii Tilastokeskuksen Innovaatiot, liikenne ja matkailu –vastuualue. Tiedonantajia ovat valtion keskusvirastot, ministeriöt ja niiden alaiset tutkimuslaitokset.

1.3 Lait ja asetukset

Tutkimus- ja kehittämistoimintatilastojen tuotannossa sovelletaan tilastolakia (280/2004). Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1608/2003/EY ja EU:n tiede- ja teknologiatilastoja koskeva Komission asetus N:o 995/2012 edellyttävät tietojen keruuta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään sähköisellä lomakkeella tutkimus- ja kehittämisrahoitusta saavilta ja jakavilta valtionhallinnon yksiköiltä. Tiedonantajia ovat keskusvirastot, ministeriöt ja niiden alaiset tutkimuslaitokset. Myös tutkimusprojekti voi olla tilastoyksikkönä. Eräiltä osin tiedot saadaan suoraan talousarvioesityksestä. Tiedonantajajoukkoa myös päivitetään vuosittain.

Menojen reaali muutosten laskennassa on indeksinä käytetty Tilastokeskuksen julkisten menojen hintaindeksiä (2000=100). Valtion kokonaismenot ja menot ilman valtion velkaa on deflaoitu kokonaismenojen indeksillä. Tutkimusmenojen deflaattorina on käytetty valtion kulutusmenojen indeksiiä.

Vuoden 2016 hintaindeksitiedot ovat ennakkollisia. Arvio kustannusten nousutasosta vuonna 2017 on saatu valtiovarainministeriön kansantalousosastolta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston laadinnassa noudatetaan OECD:n määritelmiä ja suosituksia. Tutkimusrahoitus tilastoidaan budjetointi-, ei käyttövuoden mukaan. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoiksi lasketaan se osuus menoista, jolla rahoitetaan kyseisen määritelmän mukaista toimintaa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rajaaminen jää kuitenkin kyselyn vastaajalle annettujen ohjeiden ja määritelmien perusteella, mikä saattaa aiheuttaa mittausvirhettä. Tilasto on kokonaistutkimus. Katoa ei käytännössä ilmene, sillä vastaajiin otetaan yhteyttä tarvittavissa määrin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitustilasto tilasto ilmestyy vuosittain. Tilastovuoden t&k-rahoitus perustuu hallituksen eduskunnalle antamaan esitykseen valtion talousarviosta. Ilmoitettuihin tilastovuotta koskeviin lukuihin eivät näin ollen sisälly eduskunnan hyväksymään talousarvioon mahdollisesti sisältyvät t&k-rahoitukseen kohdistuvat muutokset. Tilasto on vuosittain laadittu samoin perustein kuitenkin niin, että talousarvioesityksestä selvästi poikkeavat eduskunnan päätökset on otettu huomioon.

Talousarvioesitykseen perustuvien ennakkotietojen julkistamisajankohta on tilastovuoden helmikuu (t-10), hyväksytyyn tarkistettuun budjettiin perustuvien lopullisten tietojen tilastovuotta seuraava kesäkuu (t+6). EU:n komission regulaation vähimmäisvaatimus on edellisessä t+6 ja jälkimmäisessä t+12. Ennakkotiedot ovat käytännössä miltei lopullisia, sillä vain melko harvoin luvut muuttuvat lisätalousarvioiden tai tosiasiallisten maksatustietojen myötä. Päivitysten ja täydennysten myötä lopulliset luvut toimitetaan OECD:lle ja Eurostatille ja aikasarja korjataan seuraavaan, so. alkuperäistä kahta vuotta uudempaan julkaisuun, lähinnä sen liitetaulukoihin. Näin ollen vuoden 2017 tilastojulkistuksessa vuosien 2016 ja 2017 tiedot ovat ennakkollisia, vuotta 2015 koskevat ja sitä aikaisemmat lopullisia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilaston tiedot julkaistaan kokonaisuudessaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla, jossa on saatavilla myös pdf-muotoinen sähköinen julkaisu. Tilastotiedote julkistetaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Internet-sivuilla julkaistava muu materiaali toteutetaan suomeksi. Erillisselvityksiä tuotetaan asiakkaiden tilauksesta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen tilastoa on varsinaisesti laadittu vuodesta 1975 lähtien. Tilasto siirrettiin vuonna 2002 Suomen Akatemiasta sellaisenaan Tilastokeskukseen.

Laskentatavassa ja –perusteissa on vuosien varrella tapahtunut varsin mittavia muutoksia. Suurimmat muutokset ovat olleet valtuuslaskentaan siirtyminen Teknologian kehittämiskeskuksessa vuonna 1993 ja Suomen Akatemiassa vuonna 1997, kiinteistömenojen sisällyttäminen laskelmiin vuodesta 1995 alkaen sekä yliopistollisten keskussairaaloiden erityisvaltionavun ottaminen mukaan laskentaan vuonna 1997. Ammattikorkeakoulujen t&k-rahoitustiedot on tilastovuodesta 2012 alkaen ilmoitettu toteutuneitten kustannusten perusteella. Laskentamenetelmän muutoksesta johtuen niiden luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin verrattuna. Uusi laskentamenetelmä antaa tarkemman kuvan ammattikorkeakoulujen käyttöön osoitetusta tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta.

Valtion tutkimuslaitoksilla on tutkimustehtävän lisäksi vaihtelevassa määrin mm. asiantuntija-, valvonta- ja erilaisia viranomaistehtäviä. Tästä johtuen t&k-toimintaan kohdistuvan rahoituksen osuus niiden budjeteissa poikkeaa suuresti toisistaan. Tutkimuslaitosten määrä vaihtelee niiden lopettamisten ja toimintojen yhdistämisten vuoksi. Tutkimuslaitokset ovat rooleiltaan ja tehtäviltään hyvin erilaisia eikä selkeää kriteeristöä tutkimuslaitosten määrittelemiseksi ole. Yksittäisten laitosten määrittelemisessä valtion tutkimuslaitoksiksi on otettu huomioon niiden omat tai ministeriöidensä lausunnot niiden roolista.

Valtion tutkimuslaitosjärjestelmää ja valtion t&k-rahoitusta on uudistettu perustamalla Suomen Akatemiaan strategisen tutkimuksen neuvosto ja rahoitusväline. Suomen Akatemian lukuihin sisältyy vuodesta 2015 alkaen uutta strategista tutkimusrahoitusta sekä yliopistojen valtionrahoitusta Akatemian kautta kilpailun perusteella jaettavaksi yhteensä lähes 100 miljoonaa euroa. Kuluttajatutkimuskeskus ja Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos on yhdistetty Helsingin yliopistoon vuoden 2015 alusta lukien. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla tutkimuksen vaikuttavuuden ja toiminnan tuottavuuden parantamiseksi Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen sekä Metsäntutkimuslaitoksen tehtävät ja voimavarat on siirretty vuoden 2015 alussa perustettuun Luonnonvarakeskukseen. Geodeettinen laitos on liitetty Maanmittauslaitokseen. Mittatekniikan keskus on yhdistetty VTT:hen, josta on vuoden 2015 alusta lukien muodostettu voittoa tavoittelematon valtion erityistehtävayhtiö.

Tutkimuslaitos- ja tutkimusrahoitusuudistuksen toteuttamiseksi tutkimusmäärärahoja on koottu valtioneuvoston ja sen ministeriöiden käytettäväksi momentille 23.01.22 sitomattomina tutkimusvaroina. Rahoitus on lisätty tilastoon vuodesta 2014 alkaen. Kotimaisten kielten keskusta ei ydintehtävien muutosten myötä lueta ministeriön kannan mukaan enää tutkimuslaitokseksi ja sen vuosille 2013 ja 2014 ilmoittamia lukuja on korjattu vastaamaan varsinaista t&k-rahoitusta. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan momentilta 33.03.50 (Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin) kohdistuva rahoitus on tarkistettu vuosien 2012 ja 2013 osalta laitoksen ilmoituksen mukaan.

Yliopistojen tutkimus- ja kehittämisrahoituksen määrittely perustuu osin aiempien vuosien toteutuneisiin tutkimusmenoihin. Vuosien 2016 ja 2017 talousarviossa yliopistojen tutkimusrahoitukseen vaikuttaa myös tilastovuodelle 2014 tehty laskentamenetelmän päivitys, ja siitä seurannut toteutuneiden tutkimusmenojen nousu vuonna 2014.

T&k-rahoitustilastojen tuottamat tiedot ovat OECD:n ja EU:n jäsenmaissa kokonaistasolla vertailukelpoisia. Merkittävimmät eroavuudet maiden välillä ilmenevät rahoituksen yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaisessa luokittelussa. Kyselyn kohderyhmään lukeutuvat tilastoyksiköt päivitetään vuosittain.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa –tilasto kuvaa julkista t&k-rahoitusta; Tilastokeskuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilasto puolestaan kuvaa t&k-toiminnan menoja. T&k-menotilastossa (toteuma) oleva julkinen rahoitus ei välttämättä ole sama kuin rahoitustilaston julkinen t&k-rahoitus (aikomukset). T&k-rahoitustilastoon, toisin kuin tutkimustilastoon, sisältyy myös kansainvälisten järjestöjen ja organisaatioiden jäsenmaksuja ja rahoitusosuuksia. T&k-toiminnan perusmääritelmä on molemmissa tilastoissa sama.

Lisätietoja

Heidi Pirkola 029 551 3246

Ari Leppälahti 029 551 3237

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

tiede.teknologia@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2017, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1459-9074 (pdf)